

Statenvoorstel 41/17 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering :

PS-vergadering :

Datum

13 juni 2017

Documentnummer

GS: 4196472

PS: 4200811

Onderwerp

Tweede wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant -
Versnelling transitie veehouderij

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

Gedeputeerde Staten willen via een samenhangend pakket van maatregelen het lopende transitieproces in de Brabantse veehouderij versnellen en de balans People, Planet, Profit naar een hoger niveau tillen. Het gaat daarbij om:

- wijziging van de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant, zoals aangekondigd in Statenmededeling nummer 4111839 van 15 november 2016 in samenhang met de aanpassing van de Verordening ruimte en een aanpassing van de Brabantse zorgvuldigheidsscore veehouderij;
- een eerste uitwerking van de bestuursopdracht Versnelling Transitie Veehouderij in statenvoorstel 4160104 inzake de Perspectiefnota 2017, vastgesteld op 21 april 2017;
- verwerking van motie M2 Versnelling transitie veehouderij, aangenomen op 21 april 2017;
- verwerking van motie M6 Meten is weten, aangenomen op 21 april 2017.

Het voorstel

1. De Tweede wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant vaststellen.

Aanleiding

In november 2016 hebben wij uw Staten met [de statenmededeling "Versnelling transitie naar een duurzame veehouderij"](#) geïnformeerd over ons voornemen om een versnelling in de transitie veehouderij te willen bewerkstellingen en de aanpak die wij daarbij in gedachte hebben.

In de periode vanaf november 2016 hebben we de voorstellen uit de statenmededeling verder uitgewerkt in een concreet voorstel voor een samenhangend maatregelenpakket. Dit samenhangend maatregelenpakket leggen wij nu aan uw Staten voor. De afzonderlijke maatregelen worden procedureel in afzonderlijke statenvoorstellen en statenmededelingen aan u aangeboden maar staan nadrukkelijk niet op zichzelf. In de overkoepelende notitie 'Versnelling transitie veehouderij' wordt op het samenhangend maatregelenpakket als geheel ingegaan. De notitie bevat:

- De aanleiding voor het samenhangend maatregelenpakket op hoofdlijnen met een beschrijving van de huidige situatie, de doelstellingen en de aanpak van een versnelling transitie veehouderij.
- Een beschrijving van het voorgenomen maatregelenpakket (zoals in november 2016 gepresenteerd), bestaande uit de onderdelen Brabants mestbeleid (mestbewerking, staldering, maatwerk omvang bouwblok), Verordening natuurbescherming en de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij.
- Een beschrijving van de effecten van het samenhangend maatregelenpakket op omvang en structuur van de veehouderij en op natuur en milieu. Daarnaast is een beschrijving opgenomen van de "botsproef", waarmee de praktische impact van de voorgenomen maatregelen op de bedrijfsvoering van de veehouder in beeld is gebracht. Hiermee is een beeld ontstaan van de verwachte reactie van veehouderijen op het maatregelenpakket. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd aan de hand van het voorgenomen maatregelenpakket.
- Een beschrijving van het aangepaste en uitgewerkte maatregelenpakket en het flankerend beleid, op basis van de onderzochte effecten en de inspraakreacties op de Verordening ruimte.

De notitie 'Versnelling transitie veehouderij', maakt onlosmakelijk deel van dit Statenvoorstel (41/17A).

Bevoegdheid

Provinciale Staten van Noord-Brabant zijn op grond van artikel 2.4, derde lid, van de Wet natuurbescherming, bevoegd tot het bij verordening stellen van regels indien dat nodig is voor een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen daarvan.

Doel

Door wijziging van de Verordening Natuurbescherming ontstaat er meer zekerheid dat de doelstelling van het Convenant Stikstof, om de ammoniakbelasting op de N2000-gebieden substantieel te verminderen, op tijd wordt behaald.

Argumenten

1. *De Tweede wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant vaststellen.*

Datum

13 juni 2017

Documentnummer

GS: 4196472

PS: 4200811

1.1. De wijziging draagt bij aan de versnelling van de transitie veehouderij.
Met een wijziging van de Verordening natuurbescherming willen we ammoniakemissies uit stallen versneld en verder terugdringen, zodat natuurdoelstellingen op tijd gehaald kunnen worden. Dit draagt bij aan de transitie naar een sector die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare gezondheidsrisico's met zich meebrengt.

Datum

13 juni 2017

Documentnummer

GS: 4196472

PS: 4200811

1.2. Borging van de doelstelling van het Convenant Stikstof om de ammoniakbelasting op de N2000-gebieden substantieel te verminderen
Het Convenant Stikstof en Natura 2000 (hierna Convenant Stikstof) heeft tot doel om de ammoniakbelasting op de N2000-gebieden substantieel te verminderen en tevens de vergunningverlening voor veehouderijbedrijven rond N2000-gebieden weer vlot te trekken. De afspraken uit het convenant zijn uitgewerkt in de Verordening Stikstof en Natura2000 en is op 21 oktober 2010 in werking getreden (bijgesteld in 2013). Op 1 januari 2017 is de Verordening Stikstof en Natura 2000 ongewijzigd overgegaan in de Verordening Natuurbescherming Noord-Brabant.

Paragraaf 2.2 van de notitie gaat in op de relatie tussen het convenant en de Verordening natuurbescherming. Ook wordt daarbij ingegaan op de huidige situatie. Op basis van hetgeen is beschreven wordt geconcludeerd,

.. dat de doelstelling van het Convenant Stikstof, om de ammoniakbelasting op de N2000-gebieden substantieel te verminderen, met de huidige verordening niet bereikt wordt.

Wij willen meer zekerheid dat de doelstelling van het Convenant Stikstof wordt gehaald. Om meer zekerheid te krijgen, wordt voorgesteld om de Verordening natuurbescherming zodanig te wijzigen dat:

- de uiterste termijn waarop verouderde stallen waar geen of nauwelijks emissie-maatregelen zijn genomen moeten voldoen aan de emissiereducerende maatregelen naar voren wordt gehaald;
- het principe van intern salderen binnen een bedrijf wordt losgelaten. Dit betekent dat op dierplaatsniveau voldaan moet worden aan de Verordening Natuurbescherming ipv op bedrijfsniveau.

Naast de inhoudelijke wijziging van de Verordening natuurbescherming zijn de emissiereducerende eisen in bijlage 2 van de verordening aangepast. Bijlage 2 was voor het laatst gewijzigd op 1 juli 2015. De emissie-eisen voor verschillende diercategorieën zijn nu, op basis van de laatste stand van de techniek, aangepast, waardoor deze meer aansluiten bij de opgenomen streefproducties. Tevens zijn er emissie-eisen voor meer diercategorieën opgenomen. Voor het aanpassen van bijlage 2 is op basis van artikel 1.5 van de Verordening natuurbescherming Gedeputeerde Staten (GS) bevoegd. Het besluit GS van

13 juni tot wijziging van bijlage 2 is bij dit statenvoorstel gevoegd. Het besluit is inmiddels gepubliceerd en in werking.

Datum

13 juni 2017

Documentnummer

GS: 4196472

PS: 4200811

1.3 De invoering van de verplichting om per 1 januari 2020 dan wel per 1 januari 2022 verouderde stalsystemen aan te passen geeft alle veehouders voldoende tijd om hierop te anticiperen.

Veel oude stallen voldoen nu niet aan de landelijke emissie-eisen van het Besluit emissiearme huisvesting. Dit is tot 1 januari 2020 nog toegestaan op basis van het landelijk afgesproken gedoogbeleid, vastgelegd in de Stoppersregeling onder het Actieplan ammoniak. Deze bedrijven dienen op 1 januari 2020 gestopt te zijn of, indien ze toch doorgaan uiterlijk op die datum te voldoen aan het Besluit emissiearme huisvesting. Deze bedrijven moeten op dat moment aanpassingen hebben doorgevoerd aan hun stallen. Voorgesteld wordt om de bedrijven dan niet alleen aan de eisen van het Besluit emissiearme huisvesting te laten voldoen maar direct ook aan de vereisten van bijlage 2 van de Verordening natuurbescherming.

Bedrijven, die deelnemen aan de Stoppersregeling, zijn al geruime tijd op de hoogte dat zij hun bedrijf per 1 januari 2020 moeten aanpassen. Dit geldt niet voor de groep van veehouders, die op moment van inwerkingtreding van de Tweede wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming voldoen aan het besluit emissiearme huisvesting. Deze veehouders hebben na inwerkingtreding van de gewijzigde Verordening natuurbescherming 2,5 jaar de tijd om hun stalsysteem aan te passen. In deze periode dient de vergunningprocedure afgerond te zijn en de stalaanpassingen daadwerkelijk gerealiseerd te zijn. Deze periode kan krap zijn. Er is daarom voor gekozen dat voor deze veehouders de aanpassing van verouderde stallen aan de Verordening natuurbescherming pas op 1 januari 2022 moet zijn gerealiseerd.

Een bedrijf komt voor uitstel in aanmerking, indien uiterlijk op 1 januari 2020 een ontvankelijke en vergunbare aanvraag is ingediend voor het nieuwe stalsystemen ter vervanging van het verouderde stalsysteem en dat voldoet aan de emissie-eisen van bijlage 2.

In paragraaf 4.2.2 van de notitie wordt op bovenstaande ingegaan.

1.4 Bij de invoering van de verplichting om oude stalsystemen aan te passen is aangesloten bij de gemiddelde afschrijvingstermijn voor stalsystemen.

Voor het bepalen van een termijn, waarbinnen stalsystemen aangepast moeten worden is aangesloten bij de economische afschrijvingsduur van stalsystemen. Voor rundvee is uitgegaan van een gemiddelde afschrijvingsduur van 20 jaar voor stalsystemen. Voor alle overige diercategorieën geldt een termijn van 15 jaar waarbinnen een systeem aangepast moet worden als niet meer wordt voldaan aan de eisen van de Verordening natuurbescherming.

1.5 De aanpassing is besproken met de partners van het Convenant Stikstof en wordt door een meerderheid gesteund

De partners van het Convenant Stikstof komen jaarlijks bijeen om de voortgang van het convenant te bespreken. In 2015 hebben wij onze zorgen over het behalen van de doelstelling van het convenant al geuit. Medio 2016 waren deze zorgen niet verminderd. Dit is voor ons reden geweest om op dat moment met de convenantpartners om tafel te gaan om een inzet op meer daling van de ammoniakemissies te bespreken. In paragraaf 2.2.3 van de notitie wordt hier nader ingegaan.

Alle convenantpartners stonden nog altijd achter het convenant en wilden de doelstelling realiseren. De partners stonden echter verschillend in de bereidheid tot meer inzet op een verdere verlaging van de ammoniakemissies uit stallen. In de periode vanaf november 2016 zijn de partners via bestuurlijke overleggen op de hoogte gehouden van het proces. Reacties van partners zijn meegenomen in het uitgewerkte voorstel.

Datum

13 juni 2017

Documentnummer

GS: 4196472

PS: 4200811

1.6 Door ontwikkeling van flankerend beleid worden negatieve effecten beperkt.

Veehouders moeten als gevolg van de wijziging van de Verordening natuurbescherming wellicht eerder dan gepland stalsystemen aanpassen. Door het vervallen van de mogelijkheid om intern te salderen moeten veehouders daarnaast stallen gaan aanpassen die voorheen door saldering met een andere stal konden voldoen.

Wij hebben de effecten op de omvang en structuur van de veehouderij van wijziging van de verordening natuurbescherming in beeld laten brengen door onderzoeksbureau Connecting Agri&Food. In hoofdstuk 3 van de notitie wordt hier nader op ingegaan. Wij vinden het wenselijk om de extra lasten die deze aanpassingen voor de veehouders met zich meebrengen te beperken, zodat daadwerkelijk de dynamiek ontstaat die nodig is om tot de gewenste transitie te komen. We hebben daarom flankerend beleid ontwikkeld waardoor de nadelige gevolgen beperkt worden. Zie hiervoor hoofdstuk 4 van de notitie. Hiermee geven wij invulling aan [motie 2](#) van uw Staten van 21 april jl. over de bestuursopdracht versnelling transitie veehouderij. Ook geven met deze uitwerking van het flankerend beleid een eerste aanzet voor de invulling van deze bestuursopdracht. De verdere uitwerking en concretisering (inclusief de financiële vertaling) geven wij in een volgend voorstel dat wij tegelijk met de begroting 2018 aan uw Staten voorleggen.

1.7 De situatie in Brabant wordt gemonitord.

Naast het landelijke Meetnet Ammoniak Natuurgebieden (MAN) verricht het RIVM in opdracht van de provincie aanvullende metingen uit, waardoor het meetnet een goede ruimtelijke dekking heeft binnen Noord-Brabant. Zie verder hoofdstuk 5 van de notitie.

Hiermee wordt ook tegemoet gekomen aan [motie 6](#) van uw Staten van 21 april jl. over stikstofmetingen in Brabant.

Kanttekeningen

- 1. De Tweede wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant vaststellen.*

1.1 De aanpassing betekent een wijziging van het investeringsritme van veehouderijen en heeft effecten op de structuur en opbouw van de sector.

Voor ons is een belangrijke overweging dat met een wijziging van de Verordening natuurbescherming ammoniakemissie uit stallen versneld en verder wordt teruggedrongen, zodat natuurdoelstellingen op tijd gehaald kunnen worden en er een versnelling in de transitie veehouderij komt.

Met onze voorstellen sluiten wij aan bij de economische levensduur van stalsystemen. Waardoor het economisch effect zo vele mogelijk wordt ingeperkt. Wij realiseren ons dat dit een forse inspanning vraagt van de veehouderij. Via flankerend beleid willen wij de 'veehouders in transitie' ondersteunen om deze stap te maken.

1.2 Veehouders van diercategorieën anders dan rundvee, die stalsystemen hebben toegepast waarvan de afschrijvingstermijn meer dan 15 jaar is, worden benadeeld.

Door uit te gaan van een gemiddelde afschrijvingstermijn van 15 jaar voor alle diercategorieën met uitzondering van rundvee, kan het voorkomen dat bepaalde systemen toch al vervangen moeten worden terwijl de gebruikelijke afschrijvingstermijn voor dat specifieke systeem nog niet is verstreken. Mocht dit tot onbillijke situaties leiden, kan een beroep gedaan worden op de hardheidsclausule ex artikel 9.1 Verordening natuurbescherming.

Financiën

Regelmatig toezicht en handhaving is van wezenlijk belang om te zorgen dat voldaan wordt aan de randvoorwaarde dat emissiereducerende technieken werken zoals vereist (randvoorwaarde bij Verordening natuurbescherming). Door de voorgestelde wijziging van de Verordening natuurbescherming wordt toezicht en handhaving op verouderde stalsystemen (nog meer) van belang. Door de omgevingsdiensten zal hiervoor aanvullend toezicht worden uitgevoerd, waarbij wordt aangesloten bij het project Intensivering Toezicht Veehouderij (ITV). In totaal is hiermee een bedrag van circa € 4,3 mln. gemoeid. De kosten die niet zijn voorzien in de begroting in de jaren 2017 t/m 2020 kunnen worden afgedekt binnen reserve Natuur tot een bedrag van ruim € 2,1 mln. Voor de afdekking van de kosten in de jaren 2021 t/m 2023 zoeken wij onder meer op basis van de voortgang uitvoering begroting 2017 bestuursrapportage) nog naar aanvullende dekking.

Wanneer geen dekking binnen bestaande budgetten kan worden gevonden, zullen wij uw Staten bij de integrale afweging in het kader van de begroting een voorstel doen om de benodigde extra middelen ten laste van de vrije begrotingsruimte beschikbaar te stellen.

Voor zover de financiële consequenties van dit voorstel afgedekt kunnen worden uit bestaande middelen, zullen wij de consequenties hiervan verwerken bij gelegenheid van de bestuursrapportage 2017. Een afdekking van een eventueel restant komt aan de orde bij de integrale afweging in het kader van de begroting.

Datum

13 juni 2017

Documentnummer

GS: 4196472

PS: 4200811

Europese en internationale zaken

Nederland heeft zich op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn verplicht om de instandhoudingsdoelen van de voor stikstof gevoelige natuur te halen.

Datum

13 juni 2017

Documentnummer

GS: 4196472

PS: 4200811

Planning

Na besluitvorming zal het besluit gepubliceerd en in werking treden.

Bijlagen

1. Notitie Versnelling transitie veehouderij.
2. Besluit Gedeputeerde Staten d.d. 13 juni 2017 tot wijziging van bijlage 2, Verordening natuurbescherming Noord-Brabant.
3. Toelichting op de Tweede wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant.

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: de heer H.J. van Herk, (073) 681 29 61, hvherk@brabant.nl, cluster Natuur en Milieu.

Opdrachtnemer: mevrouw B.W.C.J. Biemans, (073) 681 24 78, bbiemans@brabant.nl, cluster Natuur en Milieu.